

og kan endelig føre til noget ganske Andet, end Paragrafens Begyndelse synes at antyde, og til noget ganske Andet, end Tanken har været hos dem, som have deltaget i den oprindelige Forberedelse af dette Lovforslag. Tanken med det af Ministeren forelagte Lovforslag er denne, at Disciplene af begge Retninger i de fire nederste Klasser skulle holdes saa nær sammen som muligt, saa at den egentlige Uddeling først indtræder i den øverste eller, som nu er foreslaaet, i de to øverste Klasser. Her bliver der en bestemt Afskillelse; men i de fire første Klasser holdes Disciplene meget nær sammen, og der sørges for, at Disciplene af begge Retninger faa et virkeligt, betydnende og nyttigt Grundlag ogsaa i den Retning, som de ikke gjøre til Hovedsagen. De Disciple, der følge den historisk-sproglige Retning, skulle gennem disse fire Klasser deltagende i den naturhistoriske Undervisning, de skulle følge den ligesaa langt, som den naturhistoriske Undervisning hidtil er gaaet; de skulle faa deres Sands og Blik aabnede for Naturformerne og vænnes til den Sagtagelse, som de give Anledning til. Paa den anden Side skulle de Disciple, der bestemme sig for den mathematisk-naturvidenskabelige Retning, lære saameget Latin, at de virkelig faa en brugbar Kundskab i dette Sprog — brugbar, hvorledes? Brugbar til senere at kunne behandle deres egen Videnskab historisk, til at gaa tilbage til deres Videnskabs, til Mathematikkens og Naturlærens ældre Hovedværker; de skulle kunne læse Euler og Huyghens, hvor de behandle Materier, som ere dem bekjendte, og de skulle tillige faa en saadan Kundskab, at igjennem Læsningen af nogle af de gamle Forfattere den antikke Kultur ogsaa for dem faar sin Betydning, og at de blive istand til at forfølge Kulturudviklingen gjennem Middelalderen og den nyere Tid i den Skikkelse, som jeg vil kalde den romanske. Det er Mening, og det er yderst vigtigt. Men forandrer man dette saaledes, at man siger, at de, der følge den sproglig-historiske Retning, skulle kun have Naturhistorie i de to nederste Klasser, og de Andre Latin kun i de to nederste Klasser, saa giver man begge Uddelinger en Stump, som er dem til ingen Nytte, og som det var

bedre at fritage dem for. Og der kommer een Ting til: det er ikke blot med Hensyn til den enkelte Retning, at en saadan Indgriben i disse Klassers Fællesskab vil virke forstyrrende, men den vil have en anden meget betænkelig Betydning. Det, der er det Betænkkelige ved Uddelingen, og som ogsaa allerede er blevet fremhævet, er den Nødvendighed, som den synes at medføre til tidligt at tage en Bestemmelse om Drengens Disciplens Fremtidbane. Man siger, at det er meget vanskeligt om en Dreng i en Alder af 12 Aar at bestemme, om han er anlagt til, om han har Lust til, og om hans Familieforhold og andre Omstændigheder gjøre det rigtigt for ham at følge den ene Retning eller den anden, og der er noget Sandt heri. Men ved den Form, det oprindelige Lovudkast havde, var der for en Del raadet Bod derpaa, fordi Disciplene i de fire Klasser, de tidligere Mellemklasser, men som nu ville blive de fire nederste Klasser, ikke rykkes længere fra hinanden, end at der meget let kunde ske en Overgang igjen, naar den engangtagne Beslutning forandredes. Den Discipel, der gennem de fire Klasser har fulgt den overveitende mod Naturvidenskab og Mathematik pegende Retning, men som dog tillige har lært Latin i disse Klasser, vil, naar hans egen Udvikling og hans egne og hans Forældres Ønsker og Omstændighederne kalde dertil, meget let kunne gaa over til den anden Retning. Han savner Kundskab i Græsk, men ved nogen privat Undervisning i et Aar — ja, jeg tør sige, at den slinkere Discipel vil kunne gjøre det i et halvt Aar — vil han, naar han koncentrerer sin Flid derpaa, kunne udrette saa Meget, at han kan følge den anden Retning, den klassiske, i de to øverste Klasser. Ligesaa forholder det sig med den, der i de lavere Klasser har fulgt den klassiske Retning. Han vil, hvis hele hans Udvikling synes at anvise ham den anden Retning som den for hans Evner og Anlæg mest passende, kunne, medens han er i 4de Klasse, indhente det af Naturlæren, som de Andre have lært, saaledes at han kan gaa over til den anden Retning, den mathematisk-naturvidenskabelige, i de to sidste Klasser. Det er mig derfor en Sag af den allerførste